

EDITORIAL

Milí přátelé Ústeckého kraje,

představujeme Vám **čtvrtý zpravodaj projektu Ústecko – živý region** – první číslo v roce 2008, který je konečným rokem tohoto projektu. V příštích několika měsících budeme hodnotit, co se povedlo, co ne a vymýšlet kroky k tomu, aby akce nastartované ve čtyřech městech Ústeckého kraje pokračovaly dál i bez příspěví Ústavu pro ekopolitiku.

Od podzimu 2007 jsme ve čtyřech městech zakládali a rozbíhali tzv. **místní akční týmy**. Co si pod tím představit? Založení takové skupiny má umožnit občanům zapojit se do debat k vážným a často kontroverzním problémům města jako je doprava, bezpečnost nebo soužití národnostních menšin, a přispět svým viděním a svými návrhy k jejich řešení. Volba ani počet členů přitom není nijak striktní – vítáni jsou v podstatě všichni ti, kteří k věci mají co říct – od úředníků města, po zástupce policie, nevládních organizací, spolků, ředitele škol, podnikatele a další.

Skupiny fungují na demokratických principech. Z podstaty demokratičnosti ovšem plynou i negativní důsledky. Otevřené diskuse lidí s různými pohledy přirozeně svazují ruce těm, kteří chtějí situaci řešit rychle a ze svého pohledu efektivně. Debaty ve stylu „přijďte si postěžovat“, debaty točící se v kruhu. Diskuse v některých skupinách, které se sešly už opakovaně, působí trochu jako na samém počátku – s tím rozdílem, že atmosféra je ještě zjitřenější. Jiné skupiny naopak prošly úvodní cestu rychleji a už připravují konkrétní postupy a projekty.

K dlouhodobým řešením se cesta hledá většinou dlouho a trochu bolestně. Založením těchto skupin jsme zatím minimálně dosáhli toho, že spolu o problémech města lidé otevřeně mluví – a to nejen tisková mluvčí s šéfem policie, ředitel školy s majitelem realitní kanceláře – ale všichni najednou, otevřeně a u jednoho stolu, kde se rodí inovativní nápady, kterým věříme.

A kromě jiného nám tyto snahy to dávají naději, že až se ve městě vyřeší jeden problém a objeví se další, se tito lidé nebudou ostýchat promluvit si otevřeně i tehdy.

Barbora Šafářová

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

FAKTA O MÍSTNÍCH AKČNÍCH TÝMECH VE 4 MĚSTECH

Litoměřice

MAT Litoměřice se rozhodl zaměřit na konkrétní problémy města související s vandalismem a nepořádkem ve městě, protože občany nejvíce trápí:

- vandalismus v lokalitě – cesta na Mostnou horu
- a psí exkrementy ve městě.

MAT Litoměřice se skládá ze zástupců:

- města
- neziskových organizací
- Policie ČR
- a Dětského parlamentu.

Členové MAT chtějí připravit a realizovat projekty, které přispějí k řešení výše uvedených problémů.

Bílina

V Bílině občané považují za problémové oblasti rozvoje města zejména:

- Spolužití občanů různých národností na sídlištích.
- Bezpečnost a stoupající kriminalita.

Členy MAT jsou zástupci:

- Městského úřadu Bílina,
- základních škol,
- Městské policie Bílina,
- skupiny řešící komunitní plánování a
- neziskových organizací.

Členové MAT Bílina se chtěli zaměřit na řešení Spolužití občanů různých národností na sídlištích. Po dlouhých diskusích se rozhodli, že zvolí k dané problematice celistvý přístup a proto se budou věnovat řešení sociální oblasti rozvoje města, čili se budou věnovat jak romské problematice, tak bezpečnosti ve městě, vysoké nezaměstnanosti atd. budou připraveny projekty, které přispějí k řešení problémů. Ambicí MAT bylo stát se poradním orgánem Rady města. 21. 11. 2007 bylo městu předloženo ke schválení usnesení o ustavení MAT jako Poradního orgánu Rady města Bíliny, nicméně Rada města usnesení neschválila z obavy, že by MAT mohl dublovat činnost Komunitního plánování.

28. listopadu 2007 se tým rozhodl vrátit k problematice soužití různých národností na sídlištích. K práci MAT byli přizváni i nejvýznamnější vlastníci bytů a domů na sídlištích, Městská policie Bílina a zástupci obyvatel žijících na sídlištích. Členové Místního akčního týmu chtějí připravit a zrealizovat dvě veřejná setkání s obyvateli sídlišť. V průběhu své činnosti chce MAT připravit projekty zaměřené na zlepšování kvality života na sídlištích případně prevenci kriminality nebo na podporu zaměstnanosti.

Za období září 2007 – leden 2008 se MAT Bílina setkal:

- 17. 9. 2007 v prostorech MěÚ Bílina – úvodní schůzka MAT, seznámení s členy, vymezení cílů a aktivit
- 31. 10. 2007 v prostorech MěÚ Bílina – II. schůzka MAT – konkretizace činnosti MAT, příprava návrhu usnesení o ustavení MAT Poradním orgánem Rady (usnesení zamítnuto 21. 11. 2007)
- 28. 11. 2007 v prostorech MěÚ Bílina – tým se vrací k tématu řešení soužití různých národností na sídlištích, sběr rizikových faktorů života na sídlištích, diskuse k plánovacím akcím.
- 15. 1. 2008 – schůzky se zúčastnili kromě stálých členů i zástupce nejvýznamnější realitní kanceláře ve městě, zástupce Městské policie Bílina a zástupce občanů žijících na sídlištích.

Krásná Lípa

Po dlouhých jednáních se řešitelé projektu, místní koordinátorka a zástupci města domluvili, že se MAT Krásná Lípa bude věnovat vandalismu a kriminalitě ve městě.

Členy MAT jsou zástupci:

- Měského úřadu Krásná Lípa,
- neziskových organizací,
- Policie ČR,
- a ZŠ a MŠ Krásná Lípa.

MAT se poprvé sešel 20. listopadu 2007. Tým se rozhodl zaměřit na prevenci kriminality. Cílovou skupinu jsou děti nad 12 let a mládež, pro které tým připraví a realizuje projekty zaměřené na volnočasové aktivity. MAT chce rovněž uspořádat společné setkání s dětmi, na kterém budou mluvit o tom, co děti a mládež zajímá.

MAT chce rovněž zlepšit vztah Policie ČR a občanů města. MAT připraví a realizuje drobné projekty například schránku důvěry na náměstí, rozhovory s policisty v místním tisku (Vikýř) atd.

Za období září 2007 – leden 2008 se MAT Krásná Lípa setkal:

- 20. 11. 2007 na ZŠ Krásná Lípa – MAT se rozhodl zaměřit především na prevenci kriminality u dětí a mládeže.
- 8. 1. 2008 na ZŠ Krásná Lípa – členové MAT započali přípravu veřejného setkání s dětmi a mládeží.

Roudnice nad Labem

V Roudnici nad Labem aktivity projektu v posledních měsících stagnovaly pro dlouhodobou nemoc místního koordinátora Ondřeje Švece. První setkání MAT se uskutečnilo až 13. prosince 2007 v 10 v Kulturním domě v Roudnici nad Labem.

Členy MAT jsou zástupci:

- města
- Policie ČR
- Městské policie Roudnice nad Labem
- a neziskových organizací.

Místní akční tým se bude věnovat především parkování na sídlištích. Na místních sídlištích není dostatečný prostor pro parkování, chybí cca 200 parkovacích míst.

Za období září 2007 – leden 2008 MAT Roudnice nad Labem setkal:

- 13. 12. 2007 v KD Roudnice nad Labem – proběhla diskuse o dopravě v RnL.
- 22. 1. 2008 v prostorech MěÚ Roudnice nad Labem – MAT si vyjasnil téma, kterému se bude intenzivně věnovat – parkování na sídlištích.

Leona Kupčíková

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

JAK ROZPLÉST PROBLÉMY NA BÍLINSKÝCH SÍDLIŠTÍCH

Tím, že obyvatelé Bíliny zvolili v anketě o nejpálčivější problém města Spolužití občanů různých národností na sídlištích, poukázali vědomě nebo podvědomě ve skutečnosti na spoustu skutečností, které vnímají ve městě negativně – zejména bezpečnost, vandalství, kriminalitu či rušení nočního klidu. Pokusit se rozplést pořádně zamotané klubko problémů spojených s Bílinskými sídlišti a další zástavbou, vyjasnit si a vyříkat kudy vede cesta ke zlepšení, se od podzimu pokouší místní akční tým v Bílině. Schází se v něm lidé velmi rozličných profesí a názorů. Různost jejich pohledů na věc sice v debatě odhaluje další a další problémy, ale přináší i naději na jejich řešení.

Potkáte-li na pochůzce zástupce šéfa městské policie Karla Obracaníka a zeptáte se ho na kriminalitu na sídlištích a ve městě vůbec, odpoví jednoznačně: „Počet přestupků narostl na téměř 3 000 za rok. Nejčastějšími přestupky jsou rušení nočního klidu, výtržnosti v bytech, vykrádání aut, krádeže a veřejný pořádek.“ Přestupky proti veřejnému pořádku – například nepochopitelné a opakované vyhazování odpadů na ulici, jak říká, nemůže vyřešit ani pokutou, ale jedině domluvou na místě a trváním na tom, aby vandal uvedl věci do původního stavu. Co pokud ale strážník na místě není? Jako zástupce policie podporuje občany k tomu, aby se nebáli být sami v takovém případě ochránci veřejného pořádku, jako to dělá například další přítomný člen místního akčního týmu obyvatel sídliště Sun pan Bari. Patří k těm, kteří mají autoritu a odvahu zakročit. Městu podle Karla Obracaníka nepomáhá ani to, že nemá záchytku.

Znepokojujícím trendem v Bílině, který trápí nejen paní ředitelku Flenderovou ze ZŠ Za Chlumem sídlící v jedné z nejproblematičtějších lokalit města, je změna sociální struktury. Kriminalita na sídlišti vede odlivu tzv. bezproblémových rodin, které se stěhují do příjemnějších lokalit ve městě či zcela jinde. Svoje hodnocení staví na tom, že prospěch i chování jejich žáků se zhoršuje. Vnímá riziko, že většinu slušně se chovajících žáků a mladých lidí podněcují špatným příkladem oni problémoví jedinci nebo skupiny.

Sever Plus a další realitní kanceláře, které prodávají nebo pronajímají místní byty, jsou také přizvány k debatě akčního týmu, jelikož mohou hrát velmi důležitou roli v řešení problémů Bílinských sídlišť. Majitel největší z realitních kanceláří Sever Plus pan Petržílka také potvrzuje postupnou změnu sociální struktury obyvatel sídlišť. Připomíná souvislosti tohoto nepříznivého trendu s omezenou nabídkou pracovních příležitostí v regionu, s tím související klesající kupní silou obyvatelstva. Klesající cena bytů a stěhování za levným bydlením z jiných měst právě do Bíliny je důsledkem celé situace. Je to začarovaný kruh. Vzhledem k většímu tlaku realitních kanceláří na neplatiče, důslednějšímu způsobu vymáhání dlužných částek za nájemné, kratším smluvním nájemními dobami a vyšším kaucím se jim oproti městu efektivněji daří snižovat dluhy spojené s užíváním bytů. Přesto stále se řeší problémy, jako např. bydlení většího počtu osob v domácnostech, než je oficiálně nahlášených, oprav a rekonstrukcí společných prostor a podobně.

V čem se přizvaní debatující shodují je, že problémy bezpečnosti, pořádku a dalších přestupků se čím dál víc dostávají za hranice nejrizikovějších sídlišť a šíří se po celém městě, včetně samého centra. Shodují se také v tom, že za nepořádkem, vandalstvím a kriminalitou nestojí jenom několik občanů nebo skupin, ale viníky je potřeba hledat napříč. Přijmout systémový přístup k řešení krádeží například znamená odhalovat a trestat nejen přímé zloděje, ale i ty, ke kterým se kradené zboží dostane.

Bližší analýza situace na Bílinských sídlištích - jak z policejních statistik, tak i přímým oslovením rezidentů - ovšem bude pro další řešení problémů nutná. Na tom se shodl místní akční tým. Lze očekávat, že přestupky a problémy (jako je i zvýšený hluk přes den, kterým sám o sobě přestupkem není) lze prostorově i časově lépe ohraničit. Horší bude pravděpodobně situace za teplého počasí – zejména o letních prázdninách, několik dnů v době po výplatách resp. výplatách sociálních dávek; při bližším pohledu určitě bude možné i lépe vytipovat konkrétní problémové skupiny, rizikovější oblasti (okolí heren, zahrádky, místa kde se schází mládež). A následně samozřejmě cesty k jejich odstraňování.

Nelze čekat jednoduché návody ani okamžitá řešení. Jde spíše o to, uváženě a po konzultacích s těmi, na které sídlištní problémy dopadají nejvíc, vybrat z možných nástrojů ty, které nejlépe zareagují na reálnou situaci v Bílině – ať už se jedná o pohyb městské policie, zvážení možného rozložení výplat sociálních dávek v čase, omezení provozu heren a restaurací, zrušení zahrádek v husté zástavbě, větší nabídka pracovních míst, volnočasových aktivit pro mladé nebo nějaké další.

Barbora Šafářová

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

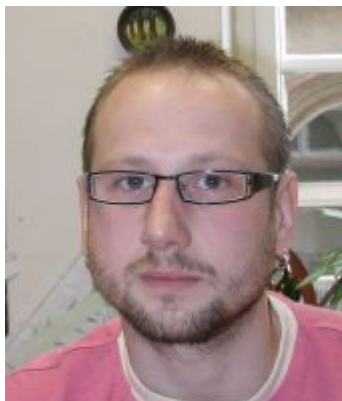

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

PŘEDSTAVUJEME KOORDINÁTORŮ PROJEKTU

VÁM

Stejně jako v minulých číslech i dnes Vám představujeme jednoho z koordinátorů projektu Ústecko – živý region. Tentokrát je to pracovník odboru rozvoje a majetku města Roudnice nad Labem pan Ondřej Švec.

Ondřej Švec absolvoval Vyšší odbornou školu se zaměřením na zemědělský management v Roudnici nad Labem, po civilní službě v roce 2001 nastoupil na Městský úřad v Roudnici nad Labem jako referent odboru místního hospodářství. V roce

2004 přešel na odbor rozvoje a majetku města, kde se věnuje řízení a správě financování investic a dotací, ale také zde působí jako koordinátor projektu Roudnice. Absolvoval rekvalifikační kursy zaměřené na fundraising, projektový management a několik dalších akreditovaných vzdělávacích programů, ze kterých získal řadu osvědčení.

Pocházíte z Roudnice?

Bydlím ve Straškově – Vodochodech. Je to obec s cca 1000 obyvateli, která leží asi 10 km od Roudnice.

Jaký máte vztah k městu a čeho si na něm ceníte?

Město hodnotím velmi kladně a svým způsobem ho považuji za „vlastní“. Cení si toho, že za posledních pár let se daří řešit a postupně přetvářet celkový vzhled. Vzniklo zde mnoho nových sportovišť, opravily se kulturní památky, ale také se zlepšila tvář města díky rekonstrukcím komunikací a výsadbě nové zeleně. Hlavně centrum města prochází celkovou rekonstrukcí - ještě před nedávnem bylo jednou velkou křížovatkou, ale nyní se proměňuje ve zklidňující zónu s historickou hodnotou a pohodlným provozem.

Kde naopak vidíte jeho slabiny?

Největší slabinou je dopravní uzel v centru města s vyústěním na most a nedokončený obchvat města. Mrzí mě také nemožnost využití lobkowiczského zámku a jeho areálu pro turistické či jiné využití, jelikož by si pozornost určitě zasloužil.

V prosinci 2007 došlo k prvnímu setkání místního akčního týmu v Roudnici? Jaký z něj máte pocit? Co bylo obsahem prvních debat a na čem bude tým pracovat v nejbližší době?

Z prvního setkání MAT jsem byl rozpačitý, jelikož někteří z členů byli k tomuto projektu z počátku skeptičtí, posléze ale pochopili, že to pro ně není jen práce navíc, ale že může tato spolupráce přinést prospěch nejen k řešení jejich problémů, ale hlavně je přínosem pro město samotné. Velice příjemně mě překvapili zástupci Policie ČR, kteří měli mnoho zajímavých, konstruktivních připomínek a nápadů a byli velice vstřícní k řešení různých problémů a následně spolupráci.

Kolik má tým členů a kdo jsou jeho členové?

Jedenáctičlenný tým byl vybrán s ohledem na anketní akci Téma pro Roudnici 2007, ve které se sice na prvním místě umístilo soužití

občanů s Romy, avšak na dalších čtyřech místech to byly právě témata úzce související s dopravou ve městě - ať už v pohybu nebo v klidu.

V týmu jsou zástupci jak z politické sféry města, tak státní správy a samosprávy, dalšími členy týmu jsou zástupci Policie ČR, Městské policie, ale také zástupce dětského parlamentu, který ve městě působí. Nemalelou roli zde v tuto chvíli mají pracovníci Ústavu pro ekopolitiku o.p.s a TIMUR o.s., kteří se snaží se svými zkušenostmi tento tým vést a usměrňovat ke kvalitní spolupráci.

Jakou vidíte dlouhodobou roli MAT? Bude se scházet v budoucnu a věnovat se i jiným tématům než dopravě a soužití s Romy?

Doufám, že MAT nevyhasne s ukončením projektu a myslím si, že by mohl fungovat jako nezávislý poradní orgán zastupitelstva města. Na bázi místní agendy by mohly vzniknout i jiné týmy s ohledem na sociální stránku či životní prostředí tak aby občané mnohem více participovali na rozhodovacím procesu města.

Děkuj za rozhovor.

Rozhovor vedla a zaznamenala *Barbora Šafářová*

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

KALKULÁTOR EKOLOGICKÉ STOPY ŠKOLY

Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj (TIMUR) ve spolupráci s experty z Agentury Koniklec v rámci projektu „Ústecko – živý region“ připravila nástroj na výpočet ekologické stopy škol. Kalkulátor by měl sloužit managementu základních a středních škol pro plánování opatření na snížení energetické a materiálové náročnosti svých provozů, zároveň je vhodným prostředkem pro zvýšení environmentálního povědomí žáků a studentů.

Nástroj bude fungovat on-line. Po provedení první registrace do systému bude každé škole vytvořen vlastní profil. Konkrétní osoba, kterou škola vybere, bude plnit funkci administrátora profilu. Po zadání vstupních údajů bude možno na ně opakovaně nahlížet a pracovat s nástroji typu „modelových opatření“. Neregistrovaní uživatelé budou moci využívat všechny teoretické informace a také statistické neadresné výstupy. Údaje je možné do profilu zadávat postupně, kdykoliv je doplňovat, aktualizovat, měnit. Po každé změně systém provede nový výpočet, zobrazí výsledek a uloží jej do databáze.

Vypočítané výsledky za jednotlivé školy budou anonymní - to znamená, že nástroj neprozradí, zda ta či ona škola je lepší či horší než jiná. Nástroj funguje tak, že výsledky konkrétní školy bude možné porovnat s ostatními školami kraje či celé ČR, ale nebude známo, o jakou školu se jedná. Jinými slovy se dozvíme, že velikost ekologické stopy naší školy je například třetí největší v kraji.

A jaké jsou ony vstupní údaje zadávané do systému? Zadávají se například informace o budově školy jako je plocha budovy, školní zahrady či spotřeba zemního plynu, elektřiny nebo dálkového vytápění. Další oblastí vstupních údajů jsou informace o spotřebě potravin ve školní jídelně, způsob cestování žáků a učitelů do a ze školy, spotřeba materiálu (papír, toner, počítače), údaje o způsobu likvidace odpadů a další.

Nástroj bude v nejbližší době umístěn na portálu <http://ekostopa.cz>, který se do budoucna bude věnovat popularizaci konceptu ekologické stopy. V současné době jsou zde umístěny informace

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

k putovní výstavě o ekologické stopě: „*Ekologická stopa – Unese Země Vaše kroky*“, jejímž realizátorem je Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. Tato výstava a doplňkové aktivity jsou podpořeny grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Pokud máte zájem o spočítání ekologické stopy své školy, navštivte zmíněné stránky <http://ekostopa.cz>. Pro více informací kontaktujte Týmovou iniciativu pro místní udržitelný rozvoj, konkrétně Miroslava Lupače mirek.lupac@timur.cz nebo Viktora Třebického viktor.trebicky@timur.cz.

Josef Novák

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

LITOMĚŘICE: BUDE MOSTKA BEZ VANDALŮ?

Cesta na Mostnou horu nad horním nádražím není pro většinu Litoměřických občanů a návštěvníků velkým potěšením. A přitom by mohla být. V 18. století se z tohoto kopce svázelo dřevo na stavbu litoměřického barokního mostu, Mostka byla oblíbeným a navštěvovaným zeleným místem, kopcem, jemuž dominuje věž spojená s výletní restaurací. I přes malou nadmořskou výšku je z vrcholu věže překvapivě pěkný výhled.

Jenže cestu z vilové čtvrti nahoru na Mostku lemují odpadky, procházku „zpríjemňují“ rozbité nerozbitné koše, lampy, zničené

lavičky zapuštěné po šesti do jakýchsi nevzhledných betonových čtverců a posprejované zdi. Situace v lokalitě se zhoršila poté, co radnice zavedla kamerový systém a přísná opatření proti vandalům v centru města. Ti se přesunuli do okrajových částí a zejména tohoto lesoparku. Zde je kamerový systém kvůli větvím a tmě neúčinný, a tak zde rostou městu škody, policie situaci nezvládá a město nemá ani dostatek prostředků na jiná opatření. Vina za tento stav padá dle názorů policie, zástupců města a dalších členů zdejšího místního akčního týmu na mladé lidi ve věku zhruba 13-20 let, kteří se tu zejména večer a v teplých měsících scházejí. Zda je to nuda, únik z všednodennosti nebo jiné důvody, které ve skutečnosti stojí za jejich ničitelskou činností, však není jasné.

Protože situaci nečinně přihlížet nelze, problémy s vandalismem a částečně i bezpečností na Mostce si místní akční tým vybral jako prioritní téma k řešení. Debaty se zatím vyvíjí více směry. Zpočátku převládaly návrhy spíše represivních opatření, která ovšem mohou být efektivní jen do jisté míry – jsou poměrně drahá a situaci neřeší koncepčně, neboť existuje vážná obava, že vyhnáním vandalů z Mostné hory by se problém pouze přesunul do jiné části města. Připraveno je proto zatím několik dalších kroků spíše preventivních, jejichž smyslem je lépe rozklíčovat situaci, zjistit postoj mladých lidí k Mostce, míru jejich tolerance k vandalismu ve městě, volnočasové možnosti a vymezit problémové skupiny (pomocí dotazníků). Druhou zamýšlenou akcí jsou happening a diskuse s mladými, které by měly vtáhnout ty, jichž se problém týká, do snah o řešení situace. Do příprav se zapojují městské organizace pro mladé, jako je Studentské zastupitelstvo nebo Informační centrum pro mládež.

Barbora Šafářová

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

ÚSTECKÝ ČTVRTLETNÍK

Zpravodaj - projektu „Ústecko - živý region“

vydává za finanční pomoci Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR:

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Adresa: Kateřinská 26, 120 00 Praha 2;

Telefon/Fax: 224 826 593

WWW: <http://www.ekopolitika.cz/>

E-mail: iep@ekopolitika.cz

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. vítá Vaše dotazy, názory a připomínky.

Obracejte se, prosím, na Mgr. Barboru Šafářovou

tel: 224 828 557

E-mail: barbora.safarova@ekopolitika.cz

Více informací o realizaci projektu lze nalézt na webových stránkách realizátora projektu: <http://www.ekopolitika.cz>

Partnery projektu jsou:

Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj (TIMUR)

<http://www.timur.cz/>

Asociace neziskových organizací Ústeckého kraje (ANOUK)

<http://www.volny.cz/anouk/>

Krajský úřad Ústeckého kraje <http://www.kr-ustecky.cz/>

Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

